

Πανελλήνιο Συνέδριο Μικρών Νησιών 25-28 Σεπτεμβρίου 2025 Οινούσσες

Συνδιοργάνωση

ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Χορηγοί

Χορηγοί επικοινωνίας

Πρόγραμμα

Πέμπτη 25 Σεπτεμβρίου 2025 18.00

Ειδική Συνεδρίαση Διοικητικού Συμβουλίου Ελληνικού Δικτύου Μικρών Νησιών:

Αίθουσα ΣΦΟ: «Μαρίας Π. Λαϊμού»

Το Όραμα των Μικρών Νησιών στο 2040, σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Δικτύων Μικρών Νησιών και τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής .

Παρασκευή 26 Σεπτεμβρίου 2025

Χώρος Διεξαγωγής: *Ύπαιθρος χώρος/ πλατεία Ναυτοσύνης, Οινούσσες*

18.30: Καλωσόρισμα Διοργανωτών και Χαιρετισμοί Εκπροσώπων Τοπικών Αρχών

- **Ελευθέριος Κεχαγιόγλου**, Πρόεδρος ΔΣ Ελληνικού Δικτύου Μικρών Νησιών
- **Γεώργιος Δανιήλ**, Δήμαρχος Οινουσών
- Εκπρόσωπος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
- Εκπρόσωπος ΠΕΔ Βορείου Αιγαίου

18.45: Κεντρική Τοποθέτηση και Κήρυξη έναρξης 16^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Μικρών Νησιών από τον Υφυπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, **κ. Στέφανο Γκίκα**

19.15: Οπτικές για την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Νησιά της ΕΕ

- **Φρέντης Μπελέρης**, Ευρωβουλευτής
- **Σάκης Αρναούτογλου**, Ευρωβουλευτής
- **Ιωάννης Βαρδακαστάνης**, Μέλος Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
- **Μανώλης Κουτουλάκης**, Γενικός Γραμματέας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

Χρήσιμες Πληροφορίες μετακίνησης:

Αναχώρηση ΟΙΝΟΥΣΣΑΙ ΙΙΙ από Χίο προς Οινούσσες: 17.00 (άφιξη στις Οινούσσες 18.00)

Επιστροφή ΟΙΝΟΥΣΣΑΙ ΙΙΙ από Οινούσσες προς Χίο: 22.00 (άφιξη στο λιμένα Χίου 23.00)

Σημείωση:

Στην αίθουσα «Μαρίας Π. Λαϊμού» φιλοξενείται η έκθεση «Οικείος Χώρος» με έργα της Συλλογής Χρίστου Χριστοφή, προς τιμήν των επισκεπτών και συμμετεχόντων στο 16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μικρών Νησιών

Σάββατο 27 Σεπτεμβρίου 2025

Χώρος Διεξαγωγής: **Συνεδριακή Αίθουσα ΣΦΟ «Μαρίας Π. Λαϊμού»**

Αναχώρηση ΟΙΝΟΥΣΣΑΙ ΙΙΙ από Χίο προς Οινούσες: 09.00 (άφιξη στις Οινούσες 10.00)

Πρώτη συνεδρία | 10.15 – 12.00

Ο «κύκλος» της Νησιωτικότητας: Σχεδιασμός της πρώτης Εθνικής Στρατηγικής για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο»

- **Καθηγητής Άγγελος Κότιος**, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πρώην Πρύτανης, Επιστημονικός Υπεύθυνος και Επικεφαλής Εμπειρογνώμονας έργου Υποστήριξης ΥΝΑΝΠ για τεκμηρίωση νησιωτικότητας περιόδου 2021-2027
- **Μανώλης Κουτουλάκης**, Γενικός Γραμματέας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής
- **Δρ. Χαράλαμπος Τσέκερης**, Ερευνητής Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών, Προεδρεύων της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, (μέσω τηλεδιάσκεψης)
- **Γιάννης Γούπιος**, Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), Οικονομολόγος, Διευθυντής Οικονομικής Ανάπτυξης, Οργάνωσης και Περιβάλλοντος

Δεύτερη συνεδρία | 12.00 – 13.30

Θαλάσσια Οικονομία και Ανταγωνιστικότητα, Γαλάζια Επαγγέλματα και η «ταυτότητα» των νησιών ως όχημα τοπικής ανάπτυξης

- **Γιώργος Δανιήλ**, Δήμαρχος Οινουσσών
- **Καθηγητής Σεραφείμ Κάπρος**, Πρόεδρος Τμήματος Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών (tbc)
- **Δρ.Θοδωρής Τσέκερης**, Ερευνητής Α΄ Τομέα Οικονομικής των Μεταφορών και Χωρική Ανάπτυξη, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ)
- **Καθηγήτρια Μαρία Μπουλέ**, Επικεφαλής Εργαστηρίου για την Οργάνωση – εκμετάλλευση θαλασσιών μεταφορών και Λιμένων στο Ινστιτούτο Μεταφορών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιώς (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Θα ακολουθήσει ανοικτή συζήτηση

13.30 – 14.15 Διάλειμμα για ελαφρύ γεύμα

Τρίτη συνεδρία | 14.15 – 16.00

Ευρωπαϊκές και Εθνικές Πολιτικές και Πρωτοβουλίες για την Ανθεκτικότητα και τη Χωρική Συνοχή στα νησιά

- Εκπρόσωπος Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ, Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- **Αθανάσιος Βίτσας** Δήμαρχος Σαμοθράκης. Μέλος ΔΣ ΕΔΜΝ: Στρεβλώσεις και ανισότητες που δημιουργούν σε μικρά νησιά η μη επιλεξιμότητας τους από Θεματικά Χρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- **Μιχάλης Ερωτόκριτος**. Δήμαρχος Ηρωικής Ν. Κάσου, Πρόεδρος Επιτροπής Μεταναστευτικού προσφυγικού και κρίσεων της Κ.Ε.Δ.Ε
- **Αθηνά Φωκά**, Νομικός, Προϊσταμένη Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- **Ελευθέριος Σ Κεχαγιόγλου**: GR eco Islands – Εταιρικότητα: Ο Ρόλος του ΕΔΜΝ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ Νέων, ΑμεΑ και Έξυπνων Τηλεματικών Εφαρμογών.
- **Ομότιμος Καθηγητής Γιάννης Σπιλάνης**, Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Ο ρόλος του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην Εταιρικότητα των GReco Islands

Θα ακολουθήσει ανοικτή συζήτηση

Τέταρτη Συνεδρία | 16.00 – 17.00

«Εφαρμογές και πρακτικές στα Μικρά Νησιά»

- **Καθηγητής Θεόδωρος Λίλας και Καλλιόπη Μπαρμπαρή**, Παρουσίαση καινοτόμου έργου της ΕΕ **MUSICA Project**
- **Γιώργος Ρεμούνδος, Ερευνητής Παν. Αιγαίου** Αποτελέσματα του έργου "Πράσινη Ναυτιλία (NAVGREEN) για την δρομολόγηση ηλεκτρικών πλοίων στην Ελλάδα : Η περίπτωση της ακτοπλοϊκής σύνδεσης Χίου - Οινουσών.
- **Κυριακή Μερτζάνη**, Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία, MSc Διευθύντρια του Ψυχοθεραπευτικού και Εκπαιδευτικού Κέντρου «Κοχλίας», **Ψυχική Υγεία και Μικρονησιωτικές Κοινότητες**

Πέμπτη Συνεδρία | 17.00 – 17.40

Στρογγυλή Τράπεζα: «Ο ρόλος της Κοινωνίας Πολιτών και η κοινωνική έκφραση της Μικρο-νησιωτικότητας»

- **Ιωάννης Λυγνός**, Πρόεδρος Συλλόγου Φίλων Οινουσών
- **Ιωάννης Φραγκούλης**, Πρόεδρος Ομοσπονδίας Δωδεκανησιακών Σωματείων
- **Ανδρέας Καραγιώργης**, μέλος ΔΣ Ομοσπονδίας Χιακών Σωματείων
- **Δώρα Καχρίλα**, Πρόεδρος Ομοσπονδίας Ιθακησίων
- **Παναγιώτης Γιαννιώτης**, Αντιδήμαρχος Καλάμου
- **Δημήτριος Παπαχαρίσης**, Πλοίαρχος Ε.Ν.

17.40 -18.00: Συζήτηση – Συμπεράσματα

Επιστροφή ΟΙΝΟΥΣΣΑΙ ΙΙΙ από Οινούσσες προς Χίο: 18.30 (άφιξη στο λιμένα Χίου 19.30)

Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου 2025:

Χώρος Διεξαγωγής: **Συνεδριακή Αίθουσα ΣΦΟ «Μαρίας Π. Λαιμού»**

10.00 – 10.30: Ευρωπαϊκό Σύμφωνο του Κλίματος.

10.30-14.00: **Γενική Συνέλευση Ελληνικού Δικτύου Μικρών Νησιών.**

- Κατάργηση Αντιδημάρχων και Προέδρων Κοινοτήτων σύμφωνα με τον νέο εκλογικό νόμο
- Συζήτηση και προτάσεις επί του Συνεδρίου.
- Συμπεράσματα - Αποφάσεις .
- Ανακοίνωση πρόσκλησης 17^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου Μικρών Νησιών

14.00 - Ελαφρύ γεύμα

Σημείωση:

Στην αίθουσα «Μαρίας Π. Λαιμού» φιλοξενείται η έκθεση «Οικείος Χώρος» με έργα της Συλλογής Χρίστου Χριστοφί, προς τιμήν των επισκεπτών και συμμετεχόντων στο 16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μικρών Νησιών

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ 16^{ου} ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΜΙΚΡΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Η νησιωτικότητα αποτελεί μια θεμελιώδη συνιστώσα της ευρωπαϊκής και ελληνικής πραγματικότητας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση φιλοξενεί εκατοντάδες νησιά με διαφορετικά χαρακτηριστικά, ενώ η Ελλάδα ξεχωρίζει με τον μεγάλο αριθμό κατοικημένων νησιών της, που συνθέτουν ένα μοναδικό μωσαϊκό πολιτισμού, οικονομίας και περιβάλλοντος. Παράλληλα, η γεωγραφική ασυνέχεια δημιουργεί σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες απαιτούν στοχευμένες πολιτικές και ειδικά μέτρα.

Παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν (μικρές κλίμακες οικονομιών και περιορισμένη παραγωγική διαφοροποίηση, υψηλό κόστος μεταφορών και ενέργειας, δυσκολίες πρόσβασης σε υγεία, εκπαίδευση, τεχνολογίες, ευαλωτότητα στην κλιματική αλλαγή και σε φυσικές καταστροφές), τα νησιά ξεχωρίζουν για την ισχυρή κοινωνική συνοχή, την υψηλή περιβαλλοντική αξία και τον πολιτιστικό τους πλούτο — στοιχεία που τα καθιστούν απαραίτητα στον σχεδιασμό βιώσιμων πολιτικών.

Όπως είναι γνωστό, απώτερος στόχος της πολιτικής συνοχής είναι η μείωση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων των νησιωτικών και απομακρυσμένων περιοχών. Μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείο Συνοχής), η πολιτική συνοχής αποσκοπεί στη στήριξη των νησιωτικών και απομακρυσμένων περιοχών με έργα σε τομείς όπως οι υποδομές, η πράσινη μετάβαση και η κοινωνική ένταξη. Ωστόσο, παρά την αυξανόμενη αναγνώριση των ιδιαιτεροτήτων των νησιωτικών περιοχών, η πολιτικής συνοχής εξακολουθεί να υστερεί στη συστηματική αντιμετώπιση των προκλήσεων της νησιωτικότητας. Τα νησιά εξακολουθούν να πλήττονται δυσανάλογα από την έλλειψη προσαρμοσμένων πλαισίων πολιτικής, γεγονός που οδηγεί στον περιορισμό της αναπτυξιακής δυναμικής τους.

Η Πολιτική Συνοχής της νέας προγραμματικής περιόδου 2028-2034 βρίσκεται σε καίρια καμπή, καθώς καλείται να ανταποκριθεί σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από διαρκείς κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η ιδιαίτερη μέριμνα για τις νησιωτικές περιοχές κρίνεται όχι μόνο αναγκαία, αλλά και στρατηγικής σημασίας για τη συνοχή και την ισόρροπη ανάπτυξη της Ευρώπης. Η νέα Πολιτική Συνοχής θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των νησιωτικών περιοχών συμπεριλαμβάνοντας εξειδικευμένα εργαλεία και πιο ευέλικτες χρηματοδοτήσεις και στρατηγικές που θα αναγνωρίζουν ότι η νησιωτικότητα δεν είναι απλώς μια γεωγραφική ιδιαιτερότητα, αλλά μια πολυδιάστατη πραγματικότητα που επηρεάζει την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ίδια τη βιωσιμότητα της Ευρώπης.

Η επικείμενη Στρατηγική της ΕΕ για τα Νησιά, όπως ανακοινώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης του 2025, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου για τα νησιωτικά εδάφη σε όλη την Ευρώπη. Η στρατηγική αυτή πρέπει να θεμελιώσει τις βάσεις για μια μακροπρόθεσμη, δομημένη και διαφοροποιημένη πολιτική προσέγγιση απέναντι στη νησιωτικότητα. Μια τέτοια προσέγγιση οφείλει να είναι ολιστική και να λαμβάνει υπόψη τις αρχές της εδαφικής ισότητας και της πολιτικής σχεδιασμένης με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τόπου. Επιπλέον, μέσω της στρατηγικής, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των νησιωτικών περιοχών.

Η Στρατηγική της ΕΕ για τα Νησιά δε δύναται να αναπτυχθεί απομονωμένα. Οφείλει να ενσωματωθεί στη συνολικότερη εξέλιξη των πολιτικών πλαισίων της ΕΕ, καθώς η ΕΕ εισέρχεται σε έναν νέο πολιτικό και δημοσιονομικό κύκλο. Από το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2028-2034 και τη μελλοντική Πολιτική Συνοχής έως τις αναδύμενες θεματικές στρατηγικές, η ΕΕ έχει μια μοναδική ευκαιρία να εδραιώσει τη νησιωτικότητα στις στρατηγικές της προτεραιότητες.

Η Ελλάδα, με δεκάδες κατοικημένα νησιά (16% του πληθυσμού της χώρας), αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση χώρας όπου η νησιωτικότητα αποτελεί εθνικό ζήτημα στρατηγικής σημασίας. Με τους ν. 4770/2021 και ν. 4832/2021, η νησιωτικότητα προσδιορίστηκε για πρώτη φορά και δημιουργήθηκε ένα πλαίσιο με δομικά στοιχεία τη νησιωτικότητα, τη θαλάσσια οικονομία και τη γαλάζια ανάπτυξη. Οι αποσπασματικές παρεμβάσεις έδωσαν τη θέση τους σε ολιστική στρατηγική προσέγγιση και δημιουργήθηκαν συγκεκριμένα αναπτυξιακά χρηματοδοτικά εργαλεία.

Πέρα από το θεσμικό υπόβαθρο, τα τελευταία χρόνια υλοποιούνται καινοτόμες πρωτοβουλίες (GreCO Islands, Naxos Smart Island, Just Go Zero Tilos, κλπ) που αναδεικνύουν το δυναμικό ρόλο των νησιών στη μετάβαση προς ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό μέλλον. Τα νησιά, λόγω της γεωγραφικής τους ιδιαιτερότητας, αποτελούν ιδανικά «εργαστήρια καινοτομίας» για πιλοτικές δράσεις που μπορούν στη συνέχεια να επεκταθούν στην υπόλοιπη νησιωτική και ηπειρωτική χώρα και να αποτελέσουν παραδείγματα για νησιωτικές περιοχές του εξωτερικού.

Στη συγκυρία που διαμορφώνεται με το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2028-2034 και την επικείμενη Στρατηγική της ΕΕ για τα Νησιά, η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να κεφαλαιοποιήσει την ευρωπαϊκή δυναμική, να ενισχύσει τον ρόλο των νησιών της και να τα καταστήσει μοχλούς βιώσιμης ανάπτυξης, καινοτομίας και κοινωνικής συνοχής για το σύνολο της χώρας.

Το ετήσιο συνέδριο του ΕΔΜΙΝ, φέτος πραγματοποιείται στις Οινούσσες, στην ιδιαίτερη αυτή «γωνιά» του Ανατολικού Αιγαίου, σε μια συγκυρία όπου η Πολιτική Συνοχής της ΕΕ, αλλά και η Εθνική Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη οφείλει να λαμβάνει υπόψη και ιδιαιτερότητες ή εξελίξεις σε τομείς όπως η διασυννοριακότητα, η ασφάλεια στη θάλασσα, οι επιπτώσεις του μεταναστευτικού, αλλά και προκλήσεις για τη «διττή» μετάβαση της πράσινης και ψηφιακής ανάπτυξης σε μικρά νησιά που είναι αντιμέτωπα με διπλή νησιωτικότητα κλπ.

Μέσα από τις εργασίες του συνεδρίου, δύναται να αναπτυχθεί και να υιοθετηθεί, σε μορφή «Κειμένου Αρχών και Κατευθύνσεων», ως Διακήρυξη των Μικρών Νησιών (Διακήρυξη των Οινουσσών) που θα καλεί εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς να αναλάβουν θεσμική δράση, ως προς την καταστατική και προγραμματική αναγνώριση των μικρών νησιών και των ειδικών συνθηκών που αντιμετωπίζουν και οι οποίες γεννούν την ανάγκη ειδικής και διαφοροποιημένης περιφερειακής πολιτικής για αυτά.

Οινούσσες, 25 - 28/9/2025